

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย กึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบสองกลุ่มวัดหลังการทดลอง (two group post-test design) เพื่อศึกษาผลของการให้ข้อมูลแก่มารดาต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนด โดยทารกอายุหลังปฏิสนธิตั้งแต่ 34 สัปดาห์ ถึง 36 สัปดาห์ 6 วัน และทารกเข้ารับการรักษานในหออภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลลพบุรี โรงพยาบาลสระบุรี โรงพยาบาลพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ มารดา มีสุขภาพแข็งแรง สามารถพูด อ่าน และฟังภาษาไทยได้ สามารถให้นมมารดาหรือนมผสมแก่ทารกเกิดก่อนกำหนดได้ด้วยตนเอง ทารกเกิดก่อนกำหนด ไม่มีความผิดปกติของระบบประสาท ไม่เป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด ไม่เป็นโรคปอดเรื้อรัง มีความสามารถในการดูแลทารกได้ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 15 คู่ รวมสองกลุ่มมีจำนวนทั้งหมด 30 คู่ แบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบใช้ตารางเลขสุ่ม (Polit & Hungler, 1999) เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2552

กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูล ตามแผนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ของกาเย่ เรื่องสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนด การตอบสนองของมารดา และการส่งเสริมพัฒนาการ ขณะให้นม โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ร่วมกับการแจกเอกสารคู่มือและให้ข้อมูลย้อนกลับขณะมารดาปฏิบัติกาให้นม

กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ ซึ่งการพยาบาลตามปกติคือการให้ความรู้แก่มารดาในการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดทั่วไปตามการรับรู้และประสบการณ์ของพยาบาล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย 1) เครื่องมือใช้ในการดำเนินการวิจัย

ประกอบด้วย วิดีทัศน์เรื่องสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนด การตอบสนองของมารดา และการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาขณะให้นม และคู่มือมารดาเรื่อง สื่อสัญญาณของทารกเกิดก่อนกำหนด การตอบสนองของมารดา และการส่งเสริมพัฒนาการอารมณ์ สังคม

และสติปัญญาขณะให้นมของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนด ซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกับเนื้อหาในวิดิทัศน์ ผู้วิจัยเป็นผู้เขียนบทเนื้อหาเองจากการทบทวนวรรณกรรมและนำไปตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แผนการสอนตามแนวคิดเรียนรู้ของกาเย่ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดากับทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นม ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) แบบสังเกตการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดากับทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นม ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิและหาความตรงตามเนื้อหา พบว่า ความตรงตามเนื้อหาได้ค่าเท่ากับ .89 ของเนื้อหาเทปวิดิทัศน์ เรื่องสื่อสัญญาณทารกเกิดก่อนกำหนดและการส่งเสริมพัฒนาการสังคม อารมณ์ และสติปัญญา ขณะให้นม ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา .90 ความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของเนื้อหาคู่มือมารดาได้ค่าความตรงตามเนื้อหา .90 ทดสอบความเชื่อมั่นในการสังเกต (interrater reliability) กับอาจารย์พยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญทารกเกิดก่อนกำหนด 1 ท่าน สังเกตมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย การสังเกตได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1 หาความเชื่อมั่นของการสังเกตของผู้วิจัย (intrarater reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1 (Burns & Grove, 2005)

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้วิธีทางสถิติเชิงพรรณนา และสถิติทดสอบแมนนิตนีย์ ยู

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มทดลองมีคะแนนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นม

สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$)

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นม ภายหลังจากที่ผู้วิจัยให้ข้อมูลแก่มารดาไปแล้วเพียง 3 วัน ทั้งนี้เนื่องจากทารกเกิดก่อนกำหนด ส่วนใหญ่จะถูกจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล ภายหลังจากมีความสามารถในการดูแลตนเอง และอาการดีขึ้น ไม่เกิน 1 สัปดาห์ จึงจำเป็นต้องประเมินภายหลังจากที่ให้ข้อมูลไปแล้ว 3 วัน

2. ในการวิจัยครั้งนี้ การบันทึกพฤติกรรมของทารกขณะให้นมนั้น ผู้วิจัยจะบันทึกพฤติกรรมที่ทารกแสดงออกเพียง 1 ครั้ง ถึงแม้ว่าพฤติกรรมนั้นๆ ทารกจะแสดงออกกี่ครั้งก็ตาม เนื่องจากพฤติกรรมที่ทารกแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการการปฏิบัติการพยาบาล และด้านการศึกษา ได้ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลปฏิบัติการสามารถ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ตามแนวคิดปฏิสัมพันธ์ของบาร์นาร์ด และนำวิธีการให้ข้อมูลตามแผนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ของกาเย่ ผ่านสื่อวีดิทัศน์และคู่มือมารดา มาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดากับทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นมในหออภิบาลทารกแรกเกิด
2. ด้านการศึกษา เป็นแนวทางในการสอนนักศึกษาพยาบาล ให้ สามารถ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ตามแนวคิด ปฏิสัมพันธ์ของบาร์นาร์ด และนำ วิธีการให้ข้อมูลตามแผนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ของกาเย่ ผ่านสื่อวีดิทัศน์และคู่มือมารดา ใช้เป็นสื่อการสอนเรื่องการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นมแก่ ให้แก่มารดาทารกเกิดก่อนกำหนดได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการให้ข้อมูลแก่มารดาต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นม ขณะอยู่โรงพยาบาล โดยประเมินปฏิสัมพันธ์เป็นระยะๆ จนถึงจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล
2. ควรมีการศึกษา ผลของการให้ข้อมูลแก่มารดาต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารกเกิดก่อนกำหนดขณะให้นม ขณะอยู่โรงพยาบาล ก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล และ 1 เดือนภายหลังจากการถูกจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล